

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO.

DLA GIMNAZJUM NR 20 W CZĘSTOCHOWIE na rok szkolny 2016/2017

I STRUKTURA PROGRAMU

I. Tytuł PLANUJĘ, DECYDUJĘ, WYBIERAM

II. Podstawa prawna programu.

- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2001 r. nr 61 poz. 624, z późn. zm.)

III. Założenia programu

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że wiek rozwojowy uczniów gimnazjum – wiek dorastania to trudny moment w życiu każdego człowieka. W tym okresie musi on zmierzyć się z licznymi zadaniami rozwojowymi. Jednym z tych zadań jest przygotowanie się do świadomego uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowanie decyzji wyboru zawodu i przyszłej kariery zawodowej. Aby w sposób rzetelny zaplanować pracę doradczą i edukacyjną dla uczniów na tym okresie kształcenia Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w swoich założeniach opiera się na założeniach:

- Działania edukacyjno – doradcze skupiają się na trzech modułach. Modułowy układ treści programu pozwala na realizację trzech jednostek „Poznaję siebie”, „Wiedza o zawodach i rynku pracy”, „Planowanie przyszłości zawodowej” w każdej klasie gimnazjum w pogłębiony sposób. Pozwala to na możliwość konfrontacji zdobytej wiedzy i umiejętności z coraz bardziej rozbudowanego doświadczenia edukacyjno – doradczego oraz uwzględnienia dynamiki rozwojowej ucznia. Nawiązuje to do tytułu programu Planuję – poznaję lepiej siebie – Decyduję – rozeznaję się w kategoriach zawodów i rynku pracy – Wybieram – poznaję ścieżki edukacyjne i oferty szkół

ponadgimnazjalnych.

- Rozwój cech osobowościowych uczniów, które mają wpływ na wybór zawodu takich jak: temperament, zainteresowania, czynniki emocjonalne, aktywność własna uczniów, zdolności uczniów.
- Wspieranie podejmowania decyzji zawodowych uczniów przez wszystkich nauczycieli i specjalistów z zakresu doradztwa. System doradztwa obejmuje w swoich działaniach wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły.
- Praca doradczo – edukacyjna prowadzona jest w sposób systematyczny, zaplanowany i realizowana według harmonogramu.
- Doradztwo zawodowe obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

IV. Cele ogólne programu.

1. Przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej.
2. Wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych.

V. Cele szczegółowe programu.

Uczniowie

1. Poznają własne predyspozycje zawodowe.
2. Potrafią określić swoje mocne strony, znają swoje ograniczenia.
3. Rozwijają umiejętności interpersonalne.
4. Znają czynniki trafnego wyboru zawodu.
5. Są zmotywowani do podejmowania decyzji w sprawie wyboru zawodu.
6. Podejmują decyzje zawodowe z uwzględnieniem swojego stanu zdrowia.
7. Potrafią sobie radzić ze stresem.
8. Posiadają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy.
9. Znają system kształcenia oraz ofertę szkół ponadgimnazjalnych.
10. Znają zasady i terminy rekrutacji.
11. Znają źródła informacji edukacyjnych i zawodowych

Rodzice:

1. Angażują się w pełnieniu roli doradców dla swoich dzieci.
2. Znają ważne czynniki dotyczące wyboru zawodu.
3. Znają ścieżki edukacyjne, oferty szkół i zasady rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych.
4. Wiedzą gdzie można szukać pomocy przy wyborze szkoły.

Nauczyciele:

1. Potrafią zdiagnozować potrzeby i zasoby uczniów.
2. Rozwijają zainteresowania i zdolności uczniów.
3. Wspierają podejmowane decyzje zawodowe – edukacyjne uczniów.
4. Realizują na swoich zajęciach przedmiotowych tematy zawodoznawcze zgodnie z podstawą programową.
5. Aktywnie angażują się w organizację działań edukacyjno – zawodoznawczych organizowanych na terenie szkoły.
6. Wspierają rodziców uczniów przy podejmowaniu decyzji o wyborze kierunku dalszego kształcenia uczniów.

VI. Treści, tematy zajęć ze wskazaniem adresata

Uczniowie bez specjalnych potrzeb edukacyjnych:

Moduł „Poznaję siebie”

- mocne i słabe strony
- zainteresowania
- temperament
- umiejętności
- preferencje zawodowe

Moduł „Wiedza o zawodach i rynku pracy”

- czynniki trafnego wyboru zawodu
- podział zawodów wg przedmiotu pracy
- typy osobowości zawodowych
- branże zawodowe
- zawody XXI wieku
- przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania zawodów
- lokalny rynek pracy

Moduł „Planowanie przyszłości zawodowej”

- ścieżki edukacyjno – zawodowe
- podejmowanie decyzji
- formy szkolnictwa ponadgimnazjalnego
- rekrutacja do szkół ponadgimnazjalnych
- oferty szkół ponadgimnazjalnych

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

Tematyka ta sama co u uczniów bez specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz dodatkowo podczas indywidualnych konsultacji po dokładnej analizie dokumentacji ucznia:

Moduł „Poznaję siebie”

- umiejętności uczenia się
- samoocena

Moduł „Wiedza o zawodach i rynku pracy”

- czynniki trafnego wyboru zawodu – z dokładnym omówieniem przeciwwskazań do wyboru zawodu
- wykorzystywanie swoich mocnych stron w konkretnych grupach zawodowych
- procedury przyjęcia do szkół technicznych i zawodowych

Moduł „Planowanie przyszłości zawodowej”

- indywidualne portfolio uczniów tworzone pod kierunkiem nauczycieli

Rodzice:

- ścieżki edukacyjno – zawodowe
- formy szkolnictwa ponadgimnazjalnego
- rekrutacja do szkół ponadgimnazjalnych
- oferty szkół ponadgimnazjalnych
- czynniki trafnego wyboru zawodu

Nauczyciele:

- tematy zawodoznawcze dla konkretnych zajęć przedmiotowych
- metody prowadzenia zajęć zawodoznawczych
- metody i formy doradztwa zawodowego
- ścieżki edukacyjno – zawodowe
- formy szkolnictwa ponadgimnazjalnego
- rekrutacja do szkół ponadgimnazjalnych
- oferty szkół ponadgimnazjalnych

VII. Metody i techniki pracy

Zajęcia warsztatowe.

Metoda projektu.

Rozmowa.

Dyskusja.

Pogadanka.
Wycieczki.
Targi edukacyjne.
Zajęcia plastyczne.
Konkursy.
Ankiety, kwestionariusze.
Tablice informacyjne.
Pokazy filmów.
Prezentacje multimedialne.
Gry i zabawy edukacyjne.

VIII. Scenariusze i konspekty

- materiały umieszczone w bibliotece szkolnej w Punkcie Doradztwa Edukacyjno-Zawodowego (podać nazwę miejsca, w którym są zgromadzone materiały),
- strona internetowa szkoły z zakładkami stron dotyczących doradztwa zawodowego.

IX. Dostępne materiały edukacyjne, diagnostyczne, zasady ich udostępniania

Zasoby i materiały są dostępne u pedagoga szkolnego oraz zgromadzone pod specjalnym katalogiem w bibliotece szkolnej.

- 1.D. Obidniak, A. Pfeiffer, M. Suliga „ Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego” „Metody, techniki i narzędzia diagnostyczne w poradnictwie zawodowym” KOWEziU 2012
2. M. Rosalska „Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego – Przewodnik dla nauczyciela doradcy”
3. H. Dołęga. – Hrzog, M. Rosalska „Wykorzystywanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu”
4. D. Piróg Program doradczo – edukacyjny „Zamek”

Czasopisma Victor dla gimnazjalistów

Filmy promocyjne szkół ponadgimnazjalnych

Filmy z targów edukacyjnych

Zasoby internetowe: zasoby KOWEziU www.koweziu.edu.pl (filmy, scenariusze, plakaty, broszury, publikacje), zasoby EUROGAIDANCE www.eurogaidance.pl, zasoby z zakresu doradztwa zawodowego www.doradztwozawodowe.koweziu.edu.pl,

X. Osoby odpowiedzialne za realizację

- Pedagog szkolny - szkolny doradca zawodowy. - koordynator programu

- Dyrektor szkoły – nadzór nad realizacją programu
- Nauczyciel bibliotekarz- gromadzenie informacji
- Nauczyciel informatyki – nadzór nad elektroniczną rekrutacją
- Nauczyciel WOS – u – koordynowanie działań w ramach „Młodzi kreatywni”
- Wychowawcy klas - realizacja zajęć w ramach godzin z wychowawcą, angażowanie się w realizację ogólnoszkolnych zadań edukacyjno – doradczych
- Nauczyciele przedmiotowcy – realizacja treści zawodoznawczych w ramach realizacji podstawy programowej.

II PROCEDURA EWALUACJI

1. Cele

Sprawdzenie czy w szkole została utworzona **baza danych** dotycząca doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz czy nauczyciele wykorzystują ją w pracy z uczniami

Zbadanie w jakim zakresie zrealizowane zostały założone cele doradcze WSDZ i jakie czynniki ułatwiały, a jakie powstrzymywały w osiągnięciu założonych celów?

Zbadanie w jakim stopniu zwiększyła się wiedza uczniów o zawodach i ścieżkach kształcenia?

Zbadanie w jakim stopniu uczniowie uczestniczyli w proponowanych działaniach zawodoznawczych na terenie szkoły?

2. Kryteria

- W szkole w jednym pomieszczeniu zostały zgromadzone materiały dotyczące doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- Istnieje ewidencja zasobów oraz procedura ich udostępniania,
- Nauczyciele korzystają ze zgromadzonych w szkole zasobów, prowadząc zajęcia z uczniami.

Za podstawowe kryteria badania ewaluacyjnego przyjęliśmy:

Skuteczność działań podejmowanych przez nauczycieli?

Trafność zaplanowanych i przeprowadzonych działania edukacyjno – zawodowych?

3. Metody zbierania danych

- Kontrola ewidencji materiałów – kwestionariusz z pytaniami kontrolnymi,
 - Kontrola ewidencji zgromadzonych materiałów i procedury ich udostępniania – kwestionariusz z pytaniami kontrolnymi,
- Ankieta skierowana do nauczycieli – kwestionariusz ankiety

Ankiety dla uczniów, rodziców przeprowadzone w czerwcu 2016 roku – dotyczące znajomości tematyki zawodoznawczej oraz skuteczności przeprowadzonych zajęć, przydatności wiedzy przekazywanej przez różnorodne zajęcia.

Ankiety dla nauczycieli przeprowadzone w czerwcu 2016 roku

Ankiety ewaluacyjne przeprowadzonych zajęć – sprawdzenie trafności tematyki, trafności doboru metod pracy, poziomu atrakcyjności zajęć.

Rozmowy z uczniami

Śledzenie losów absolwentów – wrzesień 2016 roku

Diagnoza planów edukacyjnych uczniów klas III na początku i na końcu roku szkolnego – przeprowadzone w listopadzie 2015 roku i czerwcu 2016 roku.

4. Osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewaluacji.

Szkolny doradca zawodowy – pedagog szkolny

Wychowawcy klas III

5. Sposób prezentacji wyników badań efektów pracy doradczej.

Sporządzenie sprawozdania z realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Przedstawienie sprawozdania w czasie posiedzenia Rady Pedagogicznej na koniec roku 2015/2016.

III SZCZEGÓŁOWY PLAN OGÓLNYCH DZIAŁAŃ DORADCZYCH

Obszar 1: Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.				
L.p	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Diagnoza potrzeb doradczych uczniów z wykorzystaniem różnorodnych metod pozyskiwania informacji.	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie i przeprowadzenie testu dotyczącego znajomości zawodów i specyfiki ich wykonywania. - klasy II - Opracowanie i przeprowadzenie ankiety dotyczącej planów edukacyjnych wśród uczniów klas III - Przeprowadzenie rozmów z uczniami - Przeprowadzenie rozmów z rodzicami uczniów - Przeprowadzenie zajęć plastycznych dotyczących planów zawodowych uczniów 	<p>Doradca zawodowy, wychowawcy klas II</p> <p>Doradca zawodowy</p> <p>Doradca zawodowy, wychowawcy klas</p> <p>Doradca zawodowy</p>	<p>XI 2016</p> <p>IX 2016</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>X 2016</p>
2	Diagnoza potrzeb doradczych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie listy uczniów klas III przewlekle chorych z orzeczeniem o niepełnosprawności, uczniów wybierających kształcenie w ZSZ, którzy nie ukończyli 16 lat, uczniów, którzy nie rokują ukończenia gimnazjum. - Organizacja badań w CIZ - Konsultacje dla rodziców z pracownikami CIZ - Wsparcie pedagogiczno – psychologiczne w postaci indywidualnych konsultacji i rozmów z uczniami 	<p>Wychowawcy klas III</p> <p>Doradca zawodowych</p>	<p>XII 2016</p> <p>II semestr</p>

3	Diagnoza potrzeb doradczych uczniów szczególnie uzdolnionych	<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie indywidualnych konsultacji z uczniami, pomoc w projektowaniu indywidualnej ścieżki edukacyjno – zawodowej - Organizowanie spotkań z instytucjami bądź osobami zgodnymi z zainteresowaniami uczniów. 	<p>Doradca zawodowy, wychowawcy klas</p> <p>Pracownicy CIZ</p> <p>Doradca zawodowy, wychowawcy klas</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>II semestr</p>
4	Diagnoza potrzeb doradczych rodziców uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie rozmów z rodzicami - Organizacja konsultacji z pracownikiem CIZ. 	<p>Doradca zawodowy, wychowawcy klas III</p> <p>Doradca zawodowy</p>	Cały rok szkolny

Obszar 2: Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

L.p	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Gromadzenie i udostępnianie zasobów informacji edukacyjno – zawodowej.	<ul style="list-style-type: none"> - Zbieranie i gromadzenie informacji o zawodach, szkołach, ścieżkach kształcenia w formie: papierowej, multimedialnej, prasowej w formie katalogu w bibliotece szkolnej. - Zbieranie i gromadzenie materiałów dydaktycznych i informacyjnych dla nauczycieli o tematyce doradczo – zawodoznawczej w formie katalogu w bibliotece szkolnej dla nauczycieli. 	Szkolny doradca zawodowy Opiekun biblioteki szkolnej	Cały rok szkolny
2	Umieszczanie materiałów oraz informacji z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie i aktualizacja gazetki ściennej o tematyce edukacyjno - zawodoznawczej dla uczniów. - Przygotowywanie materiałów informacyjnych dla uczniów i rodziców na stronie www szkoły. 	Szkolny doradca zawodowy Szkolny doradca zawodowy Nauczyciel informatyki	Cały rok szkolny II semestr
3	Stworzenie okazji dla uczniów do analizy i dyskusji na temat oferowanych przez szkołę informacji i materiałów zawodoznawczych	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja rubryki w gazetce szkolnej „Co po gimnazjum” na temat zawodów i szkół ponadgimnazjalnych. - Konsultacje zawodoznawcze z doradcą zawodowym. 	Szkolny doradca zawodowy, opiekun gazetki szkolnej	Cały rok szkolny

		<p>osobowości zawodowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie diagnozy dotyczącej planów edukacyjnych uczniów klas III - Udział uczniów w projekcie „Młodzi kreatywni” - Konsultacje ze specjalistami pracownikami CIZ. <p>- Przeprowadzenie Dnia zawodoznawczego .</p> <p>- Konsultacje indywidualne z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych</p>	<p>Nauczyciel WOS – u Szkolny doradca zawodowy</p> <p>Wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele, szkolny doradca zawodowy.</p> <p>Szkolny doradca zawodowy, doradca zawodowy CIZ</p>	<p>I 2017</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>III 2017</p> <p>V 2017</p>
3	Prowadzenie zajęć modułu „Planowanie przyszłości zawodowej”	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia integracyjne dla klas I - plastyczne wyobrażenie „Ja za dwadzieścia lat” - Zajęcia dla klas II z zakresu tematyki: podejmowanie decyzji zawodowych, - Przeprowadzenie projektu edukacyjnego „Poznaj ścieżkę edukacyjną najpopularniejszych zawodów wśród uczniów naszego gimnazjum” - Zajęcia dla uczniów klas III z zakresu: baza szkół, kryteria rekrutacji, omówienie systemu edukacyjnego . - Zajęcia dla uczniów klas III „Jak radzić sobie ze stresem przedegzaminacyjnym” - Konsultacje z doradcą zawodowym – stały punkt konsultacyjny. - tworzenie indywidualnych portfolii uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych - Konsultacje ze specjalistami pracownikami CIZ - Spotkania z rodzicami uczniów 	<p>Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, pracownicy CIZ, pracownicy ZPPP, dyrektor szkoły</p> <p>doradca CIZ</p> <p>Dyrektor szkoły, szkolny doradca zawodowy, pracownicy CIZ</p>	<p>IX 2016</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>II semestr</p> <p>II semestr</p> <p>II semestr</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>III 2017</p>

Obszar 4: Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę.				
L.p	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz doradztwa edukacyjno – zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> - Udział uczniów w Tygodniu Lokalnych Branż Zawodowych - Udział w konkursach dotyczących tematyki zawodoznawczej. - Udział w Salonie Edukacji Technicznej i Zawodowej - Konsultacje i spotkania ze specjalistami – pracownikami CIZ, CKZiU, OHP, UP, ZPPP, UM 	Szkolny doradca zawodowy Wychowawcy klas	X 2016 II semestr Cały rok szkolny
2	Współpraca ze szkołami ponadgimnazjalnymi	<ul style="list-style-type: none"> - Udział uczniów w organizowanych Dniach Otwartych szkół ponadgimnazjalnych - Organizowanie spotkań z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych na terenie gimnazjum. - Zapraszanie przedstawicieli szkół ponadgimnazjalnych na zebranie z rodzicami. 	Szkolny doradca zawodowy, Wychowawcy klas III	II semestr
3	Monitorowanie realizacji doradztwa edukacyjno – zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja spotkań zespołu opiekuńczo – wychowawczego - Udział w spotkaniach i zajęciach poświęconych doradztwu. 	Pedagog szkolny	Cały rok szkolny

Obszar 5: Współpraca z innymi nauczycielami przy tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego.

L.p	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Opracowanie działań dotyczących WSDZ	<ul style="list-style-type: none"> - Przydział zadań poszczególnym nauczycielom. - Przydział zadań wychowawcom klas. - Omówienie tematyki zawodoznawczej, którą można poruszać na poszczególnych przedmiotach. 	Szkolny doradca zawodowy	IX 2016
2	Szkolenie nauczycieli w zakresie wykorzystywania lekcji wychowawczych do realizacji doradztwa zawodowego w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> - Konsultacje ze specjalistami pracownikami CIZ - Spotkania i warsztaty w ramach zespołu opiekuńczo – wychowawczego - Udostępnienie materiałów: scenariuszy zajęć, filmów, ulotek, konspektów. 	Szkolny doradca zawodowy, Opiekun biblioteki szkolnej	Cały rok szkolny
3	Przygotowanie do pracy z rodzicami uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie spotkań z rodzicami uczniów. 	Wychowawcy klas, Doradca zawodowy CIZ	Cały rok szkolny
4	Przeprowadzenie ewaluacji programu	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie materiałów ewaluacyjnych. - Przeprowadzenie ankiet, analizy materiałów. - Przedstawienie ewaluacji. - opracowanie planu działań na rok poprzedni. 	Dyrektor szkoły, Szkolny doradca zawodowy, Doradca zawodowy CIZ, Wychowawcy klas III	XI 2016 VI 2017